

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 14. decembrī
(OR. en)

16066/22

FISC 265
ECOFIN 1339
CODEC 2027

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 14. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 717 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI par programmas "Fiscalis 2020" galīgo izvērtējumu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 717 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 717 *final*

Briselē, 14.12.2022.
COM(2022) 717 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par programmas “Fiscalis 2020” galīgo izvērtējumu

{SWD(2022) 406 final}

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Programma “Fiscalis 2020” tika izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulu (ES) Nr. 1286/2013, ar ko izveido rīcības programmu, kuras mērķis ir “uzlabot nodokļu sistēmu pienācīgu darbību iekšējā tirgū, veicinot sadarbību starp iesaistītajām valstīm, to nodokļu iestādēm un to ierēdņiem”¹. Programma īstenota, pamatojoties uz iepriekšējām līdzīgām programmām². No 2014. gada līdz 2020. gadam tā bija viens no galvenajiem instrumentiem, ko izmantoja, lai atbalstītu Eiropas Savienības (ES) tiesību aktu saskaņotu īstenošanu nodokļu jomā un cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu, nodrošinot informācijas apmaiņu, atbalstot administratīvo sadarbību un uzlabojot iesaistīto valstu administratīvās spējas.

Saskaņā ar regulas 17. pantu Komisija ar neatkarīgu ārējo vērtētāju palīdzību veica pētījumu, lai pamatotu programmas galīgo izvērtējumu, tāpat kā tas tika darīts ar vidusposma izvērtējumu³. Detalizēti izvērtējuma rezultāti izklāstīti šim ziņojumam pievienotajā dienestu darba dokumentā un ir šā ziņojuma pamatā. Galīgā izvērtējuma mērķis ir novērtēt programmas darbības rezultātus laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam⁴ un to, cik lielā mērā sasniegtie rezultāti būs noturīgi ilgtermiņā. Izvērtējums aptver programmas darbības gadus (2014–2020) un ietver 2018. gadā veiktā vidusposma izvērtējuma konstatējumus. Galīgajā izvērtējumā novērtēts, cik lielā mērā šie konstatējumi tika īstenoti un sekmēja uzlabojumus. Izvērtējums aptvēra visas iesaistītās valstis, t. i., ES dalībvalstis⁵, kandidātvalstis (Albāniju, Ziemeļmaķedoniju, Melnkalni, Serbiju un Turciju) un potenciālās kandidātvalstis (Bosniju un Hercegovinu un Kosovu*). Izvērtējumā ņemts vērā viss finansēto un pārvaldības darbību klāsts un visas attiecīgās ieinteresētās personas (valstu administrācijas, Komisijas dienesti un ekonomikas dalībnieki) no visām iesaistītajām valstīm.

Pašreizējā ziņojuma mērķis ir iepazīstināt ar galīgā izvērtējuma rezultātiem par: i) rezultativitāti, t. i., cik lielā mērā programma sasniegusi savu mērķi, ii) efektivitāti, t. i., cik lielā mērā

¹ OV L 347, 20.12.2013., 25. lpp.

² Programma “Fiscalis 2020” tika izveidota, pamatojoties uz iepriekšējām programmām. Pirmā programma, kas saucās “Matthaeus-Tax”, tika uzsākta 1993. gada oktobrī un ilga līdz 1995. gada decembra beigām. Pārdēvētas par “Fiscalis”, tagad īstenošanas jau četras šādas programmas (tajā skaitā šajā dokumentā izvērtētā programma): pirmā programma “Fiscalis” (1998–2002), otrā programma “Fiscalis” (2003–2007), trešā programma “Fiscalis” (2008–2013) un šeit izvērtētā ceturta programma “Fiscalis” (2014–2020) jeb “Fiscalis 2020”. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/847 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido programmu *Fiscalis* sadarbībai nodokļu uzlikšanas jomā (no 2021. gada līdz 2027. gadam) un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1286/2013.

³ [Fiscalis 2020 mid-term evaluation SWD \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/swd/evaluations/fiscalis-2020-mid-term-evaluation).

⁴ Vairākas programmas “Fiscalis 2020” darbības turpinās 2021. gadā, jo vairums dotāciju nolīgumu ir pagarināti līdz 2021. gadam.

⁵ Apvienotā Karaliste izstājās no ES un, sākot no 2020. gada 1. februāra, kļuva par trešo valsti. Tāpēc programmas laika lielāko daļu tā tika uzskatīta par iesaistīto ES valsti. Kopumā “Fiscalis 2020” sistēmā iekļautas 35 valstis: 27 ES dalībvalstis, Apvienotā Karaliste, kamēr tā bija ES dalībvalsts, kā arī 7 kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis.

programma sasniegusi savu mērķi attiecībā pret izmantotajiem resursiem, iii) programmas saskaņotību ar plašākām ES politikām un prioritātēm, iv) šīs ES līmeņa intervences pievienoto vērtību un tās ietekmi, kā arī v) programmas atbilstību.

1. REZULTATIVITĀTE: CIK LIELĀ MĒRĀ PROGRAMMA SASNIEGUSI SAVU MĒRĶI

Programmas mērķis ir atbalstīt nodokļu sistēmu pienācīgu darbību iekšējā tirgū, nodrošinot informācijas apmaiņu, atbalstot administratīvo sadarbību un uzlabojot iesaistīto valstu administratīvās spējas, kas savukārt var atbalstīt ES tiesību aktu saskaņotu īstenošanu nodokļu jomā un cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu.

Izvērtējuma ietvaros savākie pierādījumi apstiprināja, ka programma “Fiscalis 2020” bija **galvenais instruments**, kas atbalstīja šo mērķu sasniegšanu. Programma ir bijusi būtiska, lai: a) **sekmētu tādu Eiropas informācijas sistēmu (EIS) izstrādi un darbību, kas, standartizējot un vienkāršojot procedūras, nodrošina kopēju/saskaņotu pamatu automātiskai un drošai informācijas apmaiņai**, b) nodrošinātu plašu tādu kopīgu darbību klāstu, kas **rada kopdarbības vidi, kurā iestādes sadarbojas, apmainās zināšanām un nosaka paraugpraksi attiecībā uz administratīvajām procedūrām un pamatnostādņēm, ES tiesību aktiem un IT sistēmām**, un c) **nodrošinātu apmācību, kas uzlabo personāla prasmes, kompetences un administratīvās spējas**.

Tādējādi programma veicināja **cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu**, jo “Fiscalis” finansētās IT infrastruktūras un IT sistēmu nodrošinātās informācijas kvalitāte un apjoms ļāva veikt pārrobežu pārbaudes, kurās atklāja iespējamus krāpnieciskus darījumus, radot pamatu iestāžu kopīgai darbībai. Aptaujātās personas arī teica, ka EIS nodrošinātā automātiskā informācijas apmaiņa atturēja no krāpnieciskas darbības un tādējādi palīdzēja cīnīties pret krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu agresīvu plānošanu. EIS arī samazināja atbilstības nodrošināšanas izmaksas un palielināja ekonomikas dalībnieku juridisko noteiktību, palielinot nodokļu maksātāju vispārējo atbilstību un ļaujot iestādēm un ekonomikas dalībniekiem samazināt laiku un resursus, kas vajadzīgi to darbību veikšanai. Turklāt aptuveni 44 % no visiem iesniegtajiem kopīgas darbības priekšlikumiem bija saistīti ar cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu. Gadījumu izpēte liecina, ka programma “Fiscalis” tādējādi, iespējams, ir veicinājusi papildu nodokļu ieņēmumus.

Gan nodokļu iestāžu, gan ekonomikas dalībnieku vidū programma **sekmēja arī labāku un kopīgu izpratni par ES nodokļu tiesībām**, veicinot **to vienmērīgāku un saskaņotāku īstenošanu**. Kopīgas darbības un apmācības moduļi, kas tieši paredzēti Savienības nodokļu tiesību aktu izpratnes un īstenošanas uzlabošanai, tika uzskatīti par ļoti lietderīgiem un sasniedza plānoto rezultātu. Plašākā nozīmē programma ir radījusi arī uzticēšanos starp ierēdņiem, veicinot apmaiņu, kas turpinājās arī pēc konkrētās programmas darbībām. Kopumā tas sekmēja nodokļu sistēmu pareizu darbību ES.

Runājot par **datu drošu apmaiņu** starp valstu nodokļu administrācijām, kā arī ar ekonomikas dalībniekiem un citām valsts iestādēm, redzams, ka **apmainīto datu apjoms kopš 2014. gada ir nepārtraukti palielinājies**, 2019. gadā sasniedzot 32,23 terabaitus salīdzinājumā ar tikai 4,3 terabaitiem 2014. gadā. EIS palīdzēja dalībvalstīm droši un efektīvi sazināties savā starpā, un tādējādi **kopš 2014. gada ievērojami un nepārtraukti palielinājās to ziņojumu skaits, ar kuriem apmainījās administrācijas, izmantojot dažādas programmas atbalstītas sistēmas**⁶. Turklāt **nodokļu administrācijām un uzņēmumiem samazinājās administratīvais slogs un tika konstatēts, ka uzņēmumu atbilstības nodrošināšanas izmaksas** tiem, kas izmanto attiecīgo IT sistēmu, **ir par 95 % zemākas** nekā tiem, kas to neizmanto.

Runājot par kopīgām darbībām, laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam notika vairāk nekā 1500 kopīgu darbību, kas ietvēra vairāk nekā 3500 pasākumus. Dalībnieku skaits programmas “Fiscalis 2020” kopīgajās darbībās saglabājās nemainīgi augstā līmenī, kopumā sasniedzot vairāk nekā 30 000 dalībnieku. Lai ierēdņi iegūtu vai papildinātu kompetenci vai zināšanas nodokļu jomā, tika izmantotas **darba vizītes**. Dalībvalstis arī apmainījās ar zināšanām un pieredzi nodokļu jomā, organizējot **projektu grupas**, kuras bieži izmantoja, lai apspriestu, izstrādātu un ieviestu EIS. Lai gan **semināri** tika izmantoti retāk, to mērķis bija uzlabot nodokļu administrāciju procedūras. **Spēju veidošanas darbības** galvenokārt ietvēra tehnisko palīdzību dažām dalībvalstīm. **Daudzpusējas kontroles un dalība administratīvajās izmeklēšanās** minami kā piemēri tiešai administratīvai sadarbībai starp nodokļu iestādēm. Retāk tika organizētas darba grupas un semināri par konkrētām IT sistēmām vai ES nodokļu tiesību informācijas apmaiņu.

Kopīgo darbību dalībnieki un pasākumu vadītāji pozitīvi vērtēja to rezultativitāti un lietderību. Aptaujātās personas norādīja, ka visas darbības bija lietderīgas un veicināja savstarpēju mācīšanos. 93 % aptaujāto piekrita, ka dalība kopīgās darbībās viņiem deva labu iespēju paplašināt savu ierēdņu tīklu (un kontaktus ar ierēdņiem) ārvalstīs. 95 % **dalībnieku ziņoja, ka ir dalījušies savā pieredzē, un 77 % no viņiem norādīja, ka šādas apmaiņas rezultātā ir notikušas izmaiņas/uzlabojumi viņu administrāciju darba praksē**. Jānorāda, ka 2020. gadā, izplatoties Covid-19 pandēmijai, noteikto ierobežojumu dēļ dalības līmenis bija nedaudz samazināts līdz brīdim, kad, paejot zināmam laikam, tiešsaistes darbības nomainīja fiziskās darbības.

Lielākā daļa aptaujāto “Fiscalis” koordinātoru uzskatīja, ka **apmācība** ir galvenais faktors administrāciju administratīvo spēju uzlabošanai. Komisija iegādājās 267 ES e-mācību moduļus un organizēja 141 prasmju un kompetenču apmācību nodarbību par IT sistēmām. Dalībnieku apmācības kvalitātes rādītāji bija augsti (vidēji 72,7 punkti skalā no 0 līdz 100). Tāpat to nodokļu

⁶ Piemēram, 14 000 ziņojumu 2020. gadā salīdzinājumā ar 12 800 ziņojumiem 2017. gadā ar *DAC1* saistītu sistēmu gadījumā, 29 700 ziņojumu 2020. gadā salīdzinājumā ar tikai 4600 ziņojumiem 2017. gadā *DAC2* sistēmu gadījumā, 992 292 ziņojumi 2020. gadā salīdzinājumā ar 689 839 ziņojumiem 2017. gadā *MOSS* sistēmas gadījumā.

jomā strādājošo ierēdņu īpatsvars, kas uzskatīja, ka IT apmācība atbilda gaidītajam vai bija noderīga, konsekventi pārsniedz 90 %. Apmācīto nodokļu ierēdņu skaits pieaug, jo arvien vairāk šādu ierēdņu ir apmācīti, izmantojot ES izplatītus materiālus arī nacionālā kontekstā. **Izmantojot E-mācību moduļus, tika apmācīti aptuveni 130 500 dalībnieku no nodokļu iestādēm un gandrīz viens miljons papildu cilvēku no uzņēmumiem un publiskām iestādēm.**

Jānorāda, ka aptaujātās trešās valstis arī atzinīgi novērtēja kopīgās darbības tīklošanās iespēju radīšanai, taču uzskatīja, ka tās nepietiekami apmierina to vajadzības, jo darbībās prioritāte ir piešķirta ES valstīm un tās koncentrējas uz EIS, kurām kandidātvalstis nevar piekļūt.

2. EFEKTIVITĀTE: CIK LIELĀ MĒRĀ PROGRAMMA SASNIEGUSI SAVU MĒRĶI ATTIECĪBĀ PRET IZMANTOTAJIEM RESURSIEM

Novērtējot efektivitāti, ārējā pētījumā noskaidrots, cik lielā mērā programmas resursi ir sasnieguši plānotos rezultātus ar viszemākajām izmaksām. Tika mēģināts aplēst izmaksas un ieguvumus un, ja iespējams, tos izteikt naudas izteiksmē. Kamēr izmaksas ir pieejamas, ieguvumus ir grūtāk kvantitatīvi novērtēt. Ieguvumu definīcija tika noteikta arī pārrunās ar programmā ieinteresētajām personām.

Programmas “Fiscalis 2020” satvarā laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam tika piešķirts budžets aptuveni 222 miljonu EUR apmērā. **Aptuveni 75 % no budžeta ir izlietoti nodokļu vajadzībām paredzēto EIS izstrādei, uzturēšanai un darbībai (168 miljoni EUR).** Turklāt dalībvalstīm radās arī izmaksas par EIS valsts komponentu iegādi, izstrādi, uzstādīšanu, uzturēšanu un ikdienas darbību. Citas ieinteresētās personas (piemēram, uzņēmumi, finanšu iestādes) var netieši radīt izmaksas šīm sistēmām. Šī kopīgā IT infrastruktūra un sistēmas nepārprotami ir resursietilpīgas. Tomēr tās ir neaizstājamas nodokļu administrāciju ikdienas darbā un sniedz virkni ieguvumu visās to darbības jomās. Gadījumu izpēte, kas tika veikta kā daļa no šā izvērtējuma, atklāja konkrētus piemērus par ieguvumiem, kas atsver konkrēto sistēmu izmaksas. EIS ir standartizējušas un vienkāršojušas procedūras, samazinājušas administratīvo slogu iestādēm un uzņēmumiem, samazinājušas atbilstības nodrošināšanas izmaksas uzņēmumiem un palīdzējušas atklāt iespējamus krāpnieciskus darījumus. Izstrādājot un izmantojot EIS kopīgos komponentus, šī ES līmeņa programma ir radījusi būtiskus apjomradītus ietaupījumus, nodrošinājusi sadarbību un novērsusi dalībvalstu centienu dublēšanos. Tā rezultātā EIS sekmēja drošu informācijas apmaiņu, atbalstīja administratīvo sadarbību un administratīvās spējas, veicinot ES nodokļu tiesību aktu rezultatīvāku ieviešanu un konsekventu piemērošanu, kā arī cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu. Izvērtējums radīja vispārēju pozitīvu priekšstatu par to efektivitāti.

Programma “Fiscalis 2020” dažādām kopīgām darbībām sniedza finansiālu atbalstu, kas veidoja aptuveni 33 miljonus EUR (15 % no visa programmas finansējuma). Pamatojoties uz aptauju rezultātiem, izvērtējumā atzīts, ka kopīgās darbības kopumā ir devušas lielu

ieguldījumu programmas mērķu sasniegšanā. Kopīgās darbības ietvēra seminārus, darbseminārus, projektu grupas, divpusējas vai daudzpusējas kontroles, citus administratīvās sadarbības pasākumus, darba vizītes, atrašanos administratīvos birojos un līdzdalību administratīvās procedūrās, spēju veidošanas pasākumus un ekspertu grupas. Kā minēts, kopumā piedalījās vairāk nekā 30 000 dalībnieku. Izņemot ekspertu grupu gadījumā, lai nodrošinātu visu iesaistīto valstu piedalīšanos, bija iespējams atlīdzināt — ja tas nepieciešams “Fiscalis 2020” mērķu pilnīgai sasniegšanai — 100 % no attaisnotajiem ceļa un uzturēšanās izdevumiem, izdevumiem, kas saistīti ar pasākumu organizēšanu, un dienas naudām⁷. Visu veidu kopīgo darbību (izņemot ekspertu grupu) gadījumā vienas darbības vidējās izmaksas uz vienu dalībnieku visā periodā saglabājās samērā stabilas, pēdējos gados kopumā nedaudz samazinoties, kas, iespējams, varētu liecināt par efektivitātes uzlabošanos. Programmas “Fiscalis” regulārās aptaujas rezultāti bija pārsvarā pozitīvi, kas liecina, ka iesaistītās personas no darbībām saņem lielus ieguvumus. Vairums nodokļu iestāžu piekrita, ka ieguvumi pārsniedz izmaksas. Apsverot izmaksas attiecībā pret sasniegtajiem rezultātiem, kopīgo darbību ieguldījumi tika uzskatīti par vērtīgiem un izmaksefektīviem. Programma “Fiscalis 2020” neatlīdzināja pilnībā dalību ekspertu grupās (ceļa un uzturēšanās izdevumi tika atlīdzināti pilnībā, savukārt personāla izmaksas tika segtas tikai 50 % apmērā). Tomēr šīm ekspertu grupām bija būtiska nozīme, izstrādājot atsevišķas “Fiscalis” IT sistēmas, kuras bez šīm grupām varētu nepastāvēt. Šīs grupas deva dalībvalstīm iespēju apvienot resursus un kompetenci, nevis rīkoties atsevišķi. Līdz ar to tās bija diezgan izmaksefektīvas. Visumā kopīgās darbības ir uzlabojušas administratīvo sadarbību un spējas, kā arī uzlabojušas darba attiecības starp dalībniekiem. Tās ir palīdzējušas apmainīties ar pieredzi un apzināt administratīvo procedūru paraugpraksi, un tas, savukārt, ir sekmējis ES nodokļu tiesību aktu efektīvu ieviešanu un uzlabojis atbilstību.

Aptuveni 6,9 miljoni EUR tika atvēlēti kopīgai apmācībai nodokļu jomā. Lielāko daļu no “Fiscalis 2020” apmācību budžeta (4,7 miljonus EUR) piešķīra e-mācību moduļiem. Izmantojot šos moduļus, tika apmācītas 130 470 personas no nodokļu iestādēm un 941 938 papildu personas no uzņēmumiem un publiskām iestādēm. Tādējādi vienas apmācītas personas gadījumā apmācību moduļi izmaksā 4,9 EUR, kas ir ļoti zemas izmaksas. Nodokļu iestādes raksturoja e-mācības kā lietderīgas un rezultatīvas savu spēju uzlabošanā, kā arī noderīgas citām ieinteresētajām personām. Tika uzskatīts, ka citi “Fiscalis” apmācību pasākumi, kas notika projektu grupu vai spēju veidošanas pasākumu (jo īpaši IT apmācību) ietvaros, ir uzlabojuši to administratīvās spējas un sekmējuši nodokļu iestāžu koordināciju un sadarbību.

Pamatojoties uz vidusposma izvērtējumu, ir veikti centieni samazināt dokumentu apstrādes izmaksas, kas saistītas ar pievienošanos kopīgām darbībām, to ierosināšanu un atsauksmju

⁷ Jānorāda, ka šis finansējums ir saistīts ar kopīgo darbību sadarbības aspektu, t. i., finansējums ļauj veikt darbību, ja tā ietilpst programmas darbības jomā, taču daudzos gadījumos valstu iestādes ir lielā mērā vai pilnībā atbildīgas par darbības organizēšanu. Komisija var būt, piemēram, “Fiscalis” projektu grupu, darbsemināru un semināru iniciatore vai dalībniece, savukārt daudzpusējās kontrolēs Komisija nepiedalās saskaņā ar daudzpusējās kontroles attiecīgā juridiskā pamata noteikumiem.

sniegšanu par tām, kā arī optimizēt procedūras un resursus kopīgām darbībām un nodrošināt darba slodzes pārvaldību, kas, šķiet, būs redzams “Fiscalis 2020” noslēguma posmā, jo neviena iesaistītā valsts neuzskatīja, ka slogs ir pārāk liels salīdzinājumā ar to ieguvumiem. Jānorāda, ka dažas trešo valstu iestādes ir minējušas, ka to izmaksas ir salīdzinoši augstas, ņemot vērā to, cik lielā mērā tās var piedalīties. Tās saskatītu papildu vērtību, ja varētu piekļūt vairākiem šo darbību aspektiem.

3. SASKAŅOTĪBA: PROGRAMMAS SASKAŅOTĪBA AR PLAŠĀKĀM ES POLITIKĀM UN PRIORITĀTĒM

Izvērtējumā analizēts, cik lielā mērā programma “Fiscalis 2020” ir saskaņota ar plašākām ES politikām un citām ES finansējuma programmām. Galīgais izvērtējums apstiprināja “Fiscalis 2020” vidusposma izvērtējuma secinājumus, t. i., to, ka **programmas darbības atbilst Komisijas vispārējām stratēģiskajām prioritātēm un ir saskaņotas ar tām**. Tāpat saskaņotība pastāv arī starp “Fiscalis 2020” un citiem līdzīgiem instrumentiem.

Programmas “Fiscalis 2020” mērķi nepārprotami atbilst Komisijas prioritātei “**Ekonomika cilvēku labā**”, kuras mērķis ir “.. novērst nodokļu ļaunprātīgu izmantošanu, nodrošināt ilgtspējīgus ieņēmumus un atbalstīt labāku darījumdarbības vidi vienotajā tirgū”. Turklāt programmas “Fiscalis 2020” finansētās darbības ir saskaņā ar Komisijas prioritāti “**Digitālajam laikmetam gatava Eiropa**”, saskaņā ar kuru Komisijas mērķis ir modernizēt publiskās administrācijas. “Fiscalis” finansēja IT infrastruktūras un IT sistēmu izstrādi, uzlabošanu un ieviešanu, kas var stiprināt iesaistīto valstu nodokļu iestāžu administratīvās spējas. Pavisam nesen Komisija nāca klajā ar 2020. gada **pasākumu kopumu taisnīgas un vienkāršas nodokļu sistēmas izveidei**, kas ietver 25 nodokļu iniciatīvas, kuru mērķis ir atbalstīt ekonomikas atveseļošanu un pārkārtošanu uz zaļo un digitālo ekonomiku⁸. Šīs iniciatīvas varēs atbalstīt programmas “Fiscalis” pēctece.

Izvērtējumā konstatēts, ka **programma ir gan atbalstījusi citas ES programmas, gan guvusi no tām labumu**. Papildināmība un sinerģija pastāv starp programmu “Fiscalis 2020” un **programmu “Muita 2020”**. Komisija, pārvaldot abas sistēmas kopā, nodrošina efektivitātes pieaugumu. Abas programmas līdzfinansē vairākas operatīvās funkcijas, kas ir pieejamas gan muitas, gan nodokļu administrācijām. Tas attiecas uz galvenajām IT infrastruktūras sistēmām, piemēram, kopējo sakaru tīklu vai kopējiem apmācību materiāliem. Var izpētīt apjomradītus ietaupījumus un sistēmu savietojamību, kamēr tas ļauj muitas un nodokļu administrācijām uzlabot apmaiņu ar informāciju un zināšanām. Programma “Fiscalis 2020” papildināja arī **Strukturālo reformu atbalsta programmu (SRAP) 2017.–2020. gadam**, kā arī tika konstatēta sinerģija. Piemēram, to problēmu novēršanai, kas apzinātas ar kopīgu darbību palīdzību, pēc tam

⁸ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Rīcības plāns taisnīgas un vienkāršas nodokļu sistēmas izveidei, kas atbalsta ekonomikas atveseļošanas stratēģiju”:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/default/files/2020_tax_package_tax_action_plan_lv.pdf.

varētu sniegt pielāgotu tehnisko atbalstu no SRAP. Neradot pārklāšanos, pastāv arī papildināmība starp “Fiscalis 2020” un **programmu “Hercule III”**, ko pārvalda ES Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*). Tomēr, neraugoties uz to papildināmību, šķiet, ka starp abām programmām ir ierobežota aktīva sadarbība vai tiek aktīvi meklēta sinerģija.

Programma “Fiscalis” **ir zināmā mērā saistīta un saskaņota arī ar programmām, kas paredzētas kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, piemēram, programmu “TAIEX”**. Septiņas trešās valstis piedalījās “Fiscalis 2020” kopīgajās darbībās un apmācību pasākumos, tādējādi sekmējot zināšanu un paraugprakses apmaiņu ar ES valstīm. Tas ļāva veikt reformas trešās valstīs, atbalstot pievienošanās procesu un palīdzot veicināt uzticēšanos un labo gribu starp valstīm. Kandidātvalstīs aptaujātās personas uzsvēra ieguvumus, ko sniedz piekļuve abiem instrumentiem, jo programma “Fiscalis” tika uzskatīta par elastīgāku, nodrošinot īstermiņa rezultātus, savukārt “TAIEX” ļāva trešām valstīm īstenot ilgtermiņa reformu procesus.

Lai nodrošinātu šo saskaņotību dažādās ES programmās, tika izmantoti vairāki mehānismi, to vidū starpdienestu sanāksmes, starpdienestu konsultācijas, no dažādiem Komisijas dienestiem iesaistītu novērotāju dalība projektu grupu sanāksmēs vai pasākumos, darba programmu kopīgošana vai projektu priekšlikumu novērtējums, ko veic ierēdņi no dažādiem Komisijas dienestiem. Lai gan novēroti pozitīvi rezultāti, izvērtējumā konstatēts, ka atsevišķās jomās ir iespējama turpmāka papildināmība un sinerģija, piemēram, ar programmas “Hercule III” pēcteci.

4. PROGRAMMAS ES PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA

ES tiesību aktu īstenošana nodokļu jomā ir dalībvalstu ziņā. Atbalsta pasākumi, piemēram, programmā “Fiscalis 2020” paredzētie, var palīdzēt nodrošināt ES tiesību aktu saskaņotāku un konsekventāku piemērošanu valsts līmenī.

Programma “Fiscalis 2020” ir **nodrošinājusi EIS finanšu stabilitāti, kas ir būtiska informācijas pieejamības un apmaiņas nodrošināšanā**. IT infrastruktūra un sistēmas panāca, ka ievērošana kļuva vienkāršāka un rezultatīvāka. Tādējādi programma ir radījusi **apjomradītus ietaupījumus, efektivitātes pieaugumu un papildu drošības līmeņus**, palīdzot valstu administrācijām (un ekonomikas dalībniekiem) ietaupīt laiku un resursus, jo īpaši iesaistītajās valstīs ar mazākām nodokļu administrācijām un mazākiem resursiem. Centrālās IT infrastruktūras un sistēmu sadarbība un starpsavienojamība, kā arī to simbiotiskās iezīmes veido ES pievienoto vērtību. Turklāt EIS izstrāde ir palīdzējusi valstu nodokļu administrācijām modernizēt un digitalizēt savas iekšējās sistēmas un rīkus.

Kopīgas darbības ir nodrošinājušas ievērojamu ES pievienoto vērtību, radot administrācijām **nepārspējamu iespēju sadarbības, saziņas un tīklošanās jomā**. Darbsemināri, semināri, darba vizītes, cita starpā, ir ļāvuši apvienot iesaistīto valstu kompetenci un zināšanas, palīdzējuši valstu iestādēm gūt labāku izpratni par ES tiesību aktiem un sekmējuši IT sistēmu izstrādi un ieviešanu. Tie palīdzēja pastiprināt uzticēšanos un neformālu sadarbību pēc notikumiem un palielināja pieeju un prakses konvergenci. Piemēram, dažas nodokļu reformas ir izstrādātas ar

citu valstu koordinātoru palīdzību un padomiem. Nodokļu iestādes, kas ir sniegušas konsekventi pozitīvas atsauksmes par kopīgo darbību spēju sasniegt mērķus, norādīja, ka to ierobežotie resursi (laiks un nauda), kas ieguldāmi šādu darbību plānošanā, organizēšanā un veikšanā, bez “Fiscalis” ļautu veikt mazāk darbību.

Tas pats attiecas uz apmācību pasākumiem, jo īpaši **e-mācību moduļiem**, kas ir uzlabojuši valstu nodokļu administrāciju ierēdņu zināšanas, kā arī palīdzējuši valstu nodokļu administrācijām labāk saprast un saskaņotākā veidā īstenot ES nodokļu tiesību aktus un ar tiem saistītās procedūras. Tie palīdz arī uzlabot ierēdņu spēju strādāt ar IT sistēmām. Tie ir uzlabojuši administrāciju spējas, rezultativitāti un efektivitāti. “Fiscalis” finansētie e-mācību moduļi nodrošināja pievienoto vērtību ne tikai dalībniekiem, jo tie tika izmantoti arī iekšēji, piemēram, mācīšanai. Lielais apmācīto cilvēku skaits⁹ liecina, ka tie tika uzskatīti par lietderīgiem. Ja programma “Fiscalis” nebūtu ieviesta, šie apmācību pasākumi un moduļi, visticamāk, nebūtu izstrādāti vai vismaz ne tādā pašā apjomā un ne visās iestādēs. Tie būtu pārāk dārgi un ne tik vērienīgi. Apmācība ir palīdzējusi panākt uzticēšanos un radīt kopīgu redzējumu.

Pamatojoties uz iesniegtajiem pierādījumiem un programmas darbību vērienu, ir jāatzīst, ka bez programmas “Fiscalis” EIS, kopīgām darbībām un apmācībai — kam bija būtiska nozīme ES nodokļu tiesību aktu īstenošanā un cīņā pret krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu agresīvu plānošanu — nebūtu tāda paša vērienīguma un tvēruma. Sadarbība, visticamāk, notiktu, taču tā būtu nevienmērīga un pamatots uz nestrukturētām attiecībām, laikietilpīgākiem kanāliem un savstarpības nolīgumiem. Būtu grūti panākt tādu pašu tematu daudzveidību un Eiropas dimensiju vai visas Eiropas dalību darbībās un apmācībās, kas novērotas programmā “Fiscalis 2020”. Lai gan varētu būt īstenoti divpusēji vai daudzpusēji centieni, tie nebūtu guvuši labumu no “Fiscalis” radītajiem apjomradītajiem ietaupījumiem, kā arī izmaksas un laiks, kas vajadzīgi, lai īstenotu un uzturētu valsts iestāžu darbību, būtu augstākas/ilgāks. Runājot par EIS, “Fiscalis 2020” nodrošināja nepārtrauktu šādas IT infrastruktūras un sistēmu izstrādi un uzturēšanu. Bez “Fiscalis” tās novecotu vai vairs netiku izstrādātas resursu trūkuma dēļ saistībā ar augstajām izmaksām. Tiktu zaudēti apjomradītie ietaupījumi un kopējo izmaksu samazinājumi.

Programma “Fiscalis 2020” ir radījusi taustāmus rezultātus no savstarpēji saistītām sistēmām un konsekventas informācijas apmaiņas un palīdzējusi nodokļu administrāciju ierēdņiem apgūt prasmes un apmainīties ar pieredzi, izmantojot plašu kopīgo darbību un apmācību klāstu. Iespējams, ka daudzas programmas darbības un rezultāti varētu izzust un netikt turpināti vidējā termiņā vismaz salīdzinājumā ar pašreizējo vērienīgumu un tvērumu. Varētu izzust pašreizējie tīkli starp nodokļu administrācijām, kas izveidoti gadu gaitā. Tādējādi ES tiesību aktu īstenošana būtu mazāk harmoniska, jo ekonomikas dalībniekiem būtu vairāk iespēju izmantot pārrobežu koordinācijas trūkumu kā “nepilnības”, lai izvairītos no nodokļu nomaksas vai veiktu krāpšanu.

⁹ TAXUD ĢD e-mācību dati.

Turklāt nodokļu krāpšanas problēmas nevar risināt, ja dalībvalstis nelūkojas tālāk par savu administratīvo teritoriju robežām vai cieši nesadarbojas ar saviem partneriem.

Pieaugot digitalizācijai, globalizācijai un darba ņēmēju kustībai, ES nodokļu tiesību aktu īstenošana un cīņa pret krāpšanu, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu agresīvu plānošanu kļūs arvien svarīgāka, un līdz ar to arī programmas pievienotā vērtība varētu turpināt pieaugt.

5. PROGRAMMAS ATBILSTĪBA

Globalizācija un digitalizācija kopā rada jaunas iespējas un problēmas nodokļu sistēmu spējai iekasēt nodokļu ieņēmumus. Tās rada jaunus darba (hibrīddarba un attālinātā darba) un darījumdarbības (bez fiziskas klātbūtnes) veidus, kas nav pilnībā saskaņoti ar to, kā joprojām tiek veidotas nodokļu sistēmas un kā nodokļu iestādes veic savas darbības. Tās var radīt arī iespēju apiet nodokļus vai izvairīties no nodokļu maksāšanas, ja nodokļu administrācijas un sistēmas neseko līdzi pārmaiņām.

Lai risinātu šādas problēmas, laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam jau tika pieņemtas vairākas ar nodokļiem saistītas izmaiņas tiesību aktos un programmas “Fiscalis 2020” darbības cieši atbalstīja šo iniciatīvu īstenošanu. Piemēram, izmaiņas 2015. gada PVN noteikumā par pakalpojumu sniegšanas / preču piegādes vietu tika papildinātas, ieviešot tā dēvēto mini vienas pieturas aģentūras (MOSS) sistēmu, lai veicinātu pārrobežu tirdzniecību ar digitālajiem pakalpojumiem. Tika ieviestas administratīvās sadarbības direktīvas, lai sekmētu automātisku informācijas apmaiņu starp nodokļu administrācijām un nodrošinātu nodokļu taisnīgu samaksu tiem nodokļu maksātājiem (fiziskām personām vai juridiskām personām), kas gūst ienākumus pārrobežu darbībās. Tika veikts sagatavošanās darbs, lai ieviestu IT atbalstu e-komercijas direktīvas — kas stājas spēkā 2021. gada 1. jūlijā — īstenošanai.

Šī tendence saglabāsies, un iestādēm un ekonomikas dalībniekiem būs jāseko līdzi arvien vairāk digitalizētajai, globalizētajai pasaulei. Tas uzsvēr nepieciešamību stiprināt nodokļu administrācijas sadarbību, valsts iestāžu administratīvās spējas un tādējādi arī **programmas atbilstību, lai atbalstītu dalībvalstis procedūru digitalizācijā un modernizācijā**. Ņemot vērā iepriekšējos panākumus, ir konstatēts, ka turpmākās programmas “Fiscalis” joprojām ir atbilstīgas, lai sekmētu dalībvalstu informācijas apmaiņu, sadarbību un koordināciju ar IT sistēmu palīdzību, kā arī kopīgas darbības un apmācību, un kā tādas šajā sakarā veicina iekšējā tirgus rezultātīvu un efektīvu darbību.

Aplūkojot atbilstību, izvērtējumā ņemtas vērā valstu nodokļu administrāciju un ekonomikas dalībnieku vajadzības. Galīgais izvērtējums parādīja, ka **programma joprojām ir gan atbilstīga, gan nepieciešama**. Turklāt tika uzskatīts, ka programma “Fiscalis 2020” **ir pilnīgi atbilstīga, lai risinātu nodokļu administrāciju galvenās problēmas un apmierinātu to vajadzības**. Tika ziņots, ka IT infrastruktūra un sistēmas ir pilnīgi atbilstīgas nodokļu ierēdņu ikdienas darba veikšanai, jo tās ir galvenās saziņas platformas, ar kuru palīdzību dalībvalstis var

apmainīties ar attiecīgajiem datiem, lai apkarotu krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un īstenotu ES tiesību aktus. Tas savukārt veicina savstarpēju palīdzību un koordināciju. Apmācības un kopīgas darbības arī tiek uzskatītas par atbilstīgām, lai uzlabotu administratīvās spējas, piemēram, zināšanu uzkrāšanu un tīklošanu. Izmantojot informācijas, labas prakses un pamatnostādņu apmaiņu, “Fiscalis” atbalsta politikas veidošanu, ES tiesību aktu vienlīdzīgāku un paredzamāku piemērošanu un cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu. Vienlīdzīgi konkurences apstākļi un godīga konkurence ir galvenais nosacījums, lai **ekonomikas dalībnieki** varētu veikt savas darbības. Turklāt pārmērīgs administratīvais slogs un nodokļu saistību izpildes izmaksas var liegt atsevišķiem uzņēmumiem veikt saimnieciskas darbības, jo īpaši pārrobežu līmenī. “Fiscalis” IT sistēmas tika uzskatītas par īpaši būtiskām ekonomikas dalībniekiem, vienkāršojot atbilstību, padarot informāciju viegli pieejamu vai, piemēram, atvieglojot administratīvo slogu uzņēmumiem, kas sniedz telekomunikāciju, apraides un elektroniskos pakalpojumus, novēršot PVN deklarāciju iesniegšanu katrā valstī, kurā tiek sniegti pakalpojumi (un uzlabojot nodokļu saistību izpildi).

Dažas nodokļu iestādes ierosināja, ka “Fiscalis” varētu atbalstīt to, ka tiek izveidota datubāze par dalībvalstu tiesību aktu izmaiņām nodokļu jomā, aptverot jaunas tendences, kas ietekmē nodokļus, piemēram, virtuālās valūtas. “Fiscalis” koordinatori kandidātvalstīs norādīja uz savu ierobežoto spēju pilnībā gūt labumu no “Fiscalis” finansētajām darbībām, jo tās ir orientētas uz ES. Turklāt šīm valstīm nav piekļuves visām IT sistēmām, un tas ietekmē to spēju piedalīties saistītajos apmācību pasākumos.

6. SECINĀJUMI UN GŪTĀS ATZIŅAS

Izvērtējums parādīja, ka programma ir bijusi rezultatīva savu mērķu — proti, veicināt drošu informācijas apmaiņu, atbalstīt administratīvo sadarbību un uzlabot iesaistīto valstu administratīvās spējas — sasniegšanā. Savukārt tas palīdzēja īstenot ES nodokļu tiesību aktus, lai apkarotu krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu agresīvu plānošanu.

Programma “Fiscalis 2020” veicināja starpvalstu sadarbības un nodokļu iestāžu administratīvo spēju uzlabošanu, ļaujot izstrādāt un uzturēt ES IT infrastruktūru un sistēmas, kopīgas darbības un kopīgus apmācības pasākumus. Programma “Fiscalis” veicināja saskaņotākas pieejas un vienkāršotas procedūras, pazeminot administratīvo slogu un samazinot atbilstības nodrošināšanas izmaksas nodokļu maksātājiem.

Izmantojot ar tās palīdzību izstrādāto un uzturēto IT infrastruktūru un sistēmas, “Fiscalis” uzlaboja pieejamo informāciju un nodrošināja informācijas apmaiņu. Aizstājot manuālās pārbaudes un izmantojot pilnveidotu datu analīzi, kā arī atvieglojot starpvalstu pārbaudes, tā ļāva labāk un efektīvāk identificēt iespējamus krāpšanas gadījumus. Tai, iespējams, bija arī preventīva ietekme, palielinot atbilstību un novēršot krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu agresīvu plānošanu. Lai gan bija grūti noteikt cēloņsakarību,

izvērtējuma pētījums parādīja, ka vairāki galvenie rādītāji par krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu agresīvu plānošanu programmas darbības laikā liecina par uzlabošanu.

Ārējā vērtētāja izskatītie pierādījumi liecina, ka kopīgās darbības un apmācība veicināja nodokļu iestāžu sadarbību un nodrošināja iespēju apmainīties ar idejām starp partneriem, ja tika konstatēta īpaša vajadzība. Ar to palīdzību iesaistītajām nodokļu iestādēm tika izveidoti tīkli (tostarp ar programmas pasākumiem nesaistīti neformālie tīkli), nodrošināta turpmāka koordinācija un zināšanu apmaiņa, veicināta savstarpēja mācīšanās un atsevišķos gadījumos sekmēta starpvalstu sadarbība nodokļu reformu īstenošanā. Informācijas apmaiņa un zināšanu nodošana, ko nodrošina programma, ir veicinājušas labāku un vienotāku izpratni par tiesību aktiem un tādējādi arī to saskaņotāku īstenošanu. Citiem vārdiem sakot, ar programmu “Fiscalis” tiek nodrošināts satvars, saskaņā ar kuru tiek veidoti sadarbības pasākumi (kopīgas darbības) ar iesaistītajām iestādēm, kas daudzos gadījumos ir pilnīgi atbildīgas par dažādo kopīgas darbības aspektu organizēšanu.

Skatoties no efektivitātes viedokļa un neņemot vērā grūtības izteikt ieguvumus naudas izteiksmē un noteikt cēloņsakarību, “Fiscalis 2020” un tā komponentēs ieguldītie resursi tika uzskatīti par vērtīgiem, apsverot sasniegtos rezultātus. Citiem vārdiem sakot, izvērtējumā secināts, ka programma ir nodrošinājusi pievienoto vērtību ES un valstu nodokļu iestādēm par saprātīgām izmaksām. Programma “Fiscalis 2020” tika pielāgota un saskaņota ar Komisijas vispārējiem politiskajiem mērķiem, jo īpaši ar stratēģiju “Eiropa 2020”. Tā elastīgi pielāgojās mainīgajām prioritātēm un jauniem tiesību aktiem, pildot savu uzdevumu kā finansēšanas programma, kas atbalsta ES tiesību aktu īstenošanu nodokļu jomā.

Izvērtējumā tika uzskatīts, ka “Fiscalis”, visticamāk, arī turpmāk būs atbilstīgs ES līmeņa instruments, lai sasniegtu mērķus atbalstīt ES nodokļu tiesību aktu īstenošanu un cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu tādā pasaulē, kas mainās, cita starpā, novecošanas, digitalizācijas un globalizācijas dēļ un tādējādi rada problēmas nodokļu sistēmām un administrācijām. Turklāt “Fiscalis” joprojām ir atbilstīgs instruments, ar ko finansēt IT infrastruktūras un sistēmu izstrādi, ieviešanu un darbību nodokļu uzlikšanas jomā, pētot apjomradītus ietaupījumus. Tas ir resursietilpīgi, un visām valstīm būtu grūti nodrošināt tādu pašu tvērumu un vērienīgumu, kādu nodrošina ES programma. Programma “Fiscalis” ir arī izrādījusies lietderīga, lai nodrošinātu koordināciju un savstarpēju mācīšanos starp valstīm. IT sistēmām, kopīgām darbībām un apmācības pasākumiem ir papildu nozīme “Fiscalis” mērķu sasniegšanā. “Fiscalis” komponenti viens otru pastiprina. Izvērtējums liecināja par galveno ieinteresēto personu plašo vienprātību jautājumā par to, ka programma “Fiscalis 2020” ir nepieciešama, atbilstīga un piemērota galveno dalībnieku vajadzībām. Tāpēc tika uzskatīts, ka programmas koncepcija ir pielāgota konkrētam mērķim un saglabājama.

Tomēr izvērtējumā tika norādīts arī uz dažām jomām, kurās varētu veikt uzlabojumus. Konstatējumi liecina, ka pētījumā novērtētās IT sistēmas vienkāršošanas, iespējamās krāpšanas atklāšanas un nodokļu tiesību aktu ievērošanas ziņā rada ieguvumus, kas pārsniedz izmaksas.

Tomēr pierādījumi par izmaksām un ieguvumiem ir nepietiekami, un Komisijai un dalībvalstīm būtu vērtīgi izpētīt veidus, kā labāk novērtēt veikto ieguldījumu izmaksas un ieguvumus. Plašākus datus par izmaksām (ieguldījumiem IT sistēmās) un ieguvumiem (iekasētiem nodokļu ieņēmumiem, vienkāršošanu) varētu izmantot turpmākajā prioritāšu noteikšanā un lēmumu pieņemšanā. Jānorāda arī tas, ka lielākā daļa izmaksu, ko sedz programma “Fiscalis” IT jomā, galvenokārt ietver 27 valstu atšķirīgo IT sistēmu savstarpēju savienošānu, izmantojot ziņojumu apmaiņu, nevis izstrādājot centrālus risinājumus, kuru pamatā ir datu kopīgošana. Šis arhitektoniskais risinājums ir balstīts uz attiecīgo Eiropas nodokļu informācijas sistēmu saskaņoto juridisko pamatu. Tomēr tas var radīt lielākas izmaksas ES līmenī, vienlaikus ierobežojot datu apstrādes iespējas, kas var ietekmēt izmaksu/ieguvumu attiecību.

Turklāt izvērtējumā teikts, ka trešās valstis uzskata, ka tām vajadzētu būt iespējai piedalīties plašākā pasākumu kopumā, jo tie ir ļoti atbilstīgi un piemēroti, tādējādi padarot to finanšu ieguldījumus vēl vērtīgākus. Jānorāda, ka Komisijas dienesti jau ir veikuši pasākumus, lai risinātu šo jautājumu jaunajā programmā “Fiscalis” 2021.–2027. gadam, nodrošinot, ka uzaicinājumi nosūtīti trešām valstīm, ja vien nav pamatoti rīkoties citādi.

Turklāt, lai gan tika uzskatīts, ka programma “Fiscalis 2020” ir konsekventa, saskaņota ar ES prioritātēm un pienācīgi papildina citas finansēšanas programmas, piemēram, programmu “Muita 2020” un Strukturālo reformu atbalsta programmu (tagad Tehniskā atbalsta instrumentu), ir iespējams uzlabot tās sinerģiju ar “Hercule III”. Izvērtējumā tika uzskatīts, ka koordinācija Komisijā ir laba, taču uzsvērts tas, cik svarīgi ir turpināt meklēt veidus, kā labāk koordinēt darbību ar citiem dienestiem, ņemot vērā strauji mainīgo pasauli.

Izvērtējumā tika arī atklāts, ka turpinās darbs, lai īstenotu starposma izvērtējuma un turpmākos ieteikumus. Pēc vidusposma izvērtējuma Komisija izstrādāja iekšējo rīcības plānu ar 13 darbības jomām, lai izpildītu 13 ieteikumus, kas ietvēra 48 apakšdarbības. 2022. gada martā vairums (75 %+) darbību bija pabeigtas, taču dažas joprojām tiek turpinātas. Jo īpaši “Uzraudzība un ziņošana” un “Saziņa” ir divas galvenās jomas, kurās darbs vēl turpinās. Komisija atzīst un cenšas tās risināt 2021.–2027. gada programmas “Fiscalis” vai nākamās daudzgadu finanšu shēmas īstenošanas ietvaros. Komisija arī cenšas nepārtraukti uzlabot un attiecīgi pielāgot programmu jaunajai realitātei, pārsniedzot šajā novērtējumā iekļautos ieteikumus un jo īpaši ņemot vērā turpmāko vidusposma izvērtējumu.